

Nevkusný, bezcenný, ale velmi lesklý kousek plastu...

Ujstava psů... ano, či raději ne?

Kolega na pracovišti si pořídil svého prvního psa. Vlastně fenku. Zůstala odložená kýmsi v útulku, odkud si ji přivedl. Pracoviště je to ale malé, takže moje „odborné“ kynologické telefonáty většinou kolega musí vyslechnout.

Nedávno mi volala nadšená známá, že prý jejich portugalská buldočka je šampionem už i Rumunska! Položil jsem telefon a nahlas zapřemýšlel: „tak Amálka už je šampion Rumunska...“ Kolega mně položil nečekaný, ale logický dotaz: „A kolik takových portugalských buldoček v Rumunsku vlastně je?“ „No samozřejmě žádný!“ odpovídám s drtivou převahou. Jak se mě může ptát na takovou samozřejmost... i když najednou si s hrůzou uvědomuji, že budu muset kolegovi nějak vysvětlit tu záležitost s psími šampiony, jinak si bude myslet, že jsem se dočista zbláznil. Jak ale vysvětlit šílený systém tříd mladých, otevřených, pracovních, mezitříd, výborných, velmi dobrých, CACů a rezervních CACIBů, aby na to nepadla polovina pracovního dne? Nic naplat, jsem nucen užít podobenství... Představte si chlapečka s maminkou na nákupu kdesi v hypermarketu před regálem plastových figurek jakýchsi bojovníků. Dítě náhle postihne touha takovou figurku mít. Nastává fáze přesvědčování: „Maminko kup mi toho bojovníka. Ke každému bojovníkovi totiž dostanu kartičku. Až budu mít hodně kartiček, pošlu je do centra bojovníků a oni mi pošlou velkou kartičku. Když budu mít velkou kartičku, budeš mi moct koupit velkého

zlatého bojovníka. A tak maminka s chlapečkem cestuje po hypermarketech, kupuje bojovníky s kartičkami, až jednoho slavného dne chlapeček získá figurku velkého bojovníka. Nevkusný, bezcenný, ale velmi lesklý kousek plastu.

Výstavy psů fungují obdobně. Jen místo plastových figurek si kupujeme za nemalý vstupní poplatek posudek na svého psa. Papír, kde se nedočteme dvě, někdy dokonce i tři věty o tom, jak náš pes vypadá, ale jak se líbí, či nelíbí rozhodčímu. Na některých výstavách to již nejsou ani ty tři věty. Rozhodčí pouze zaškrtně v jakémsi předtisknutém dotazníku vlastnosti našeho budoucího šampiona. K tomu obdržíme několik centimetrů stužky, a pokud to dobře dopadne, tak i vysněnou kartičku. Když to nedopadne, zaplatíme si jinou výstavu, kde bude jiný rozhodčí, a ono to nakonec samozřejmě dopadne. Je však nutné zaplatit si (nebo svému psu?) co nejvíc výstav. Kynologové pro to mají roztomilý výraz - kartičky, tedy šampionát, se dají „ujezdit“. Nejlépe v zemích, kde se naše plemeno prakticky nevyskytuje. Zato počet vypsání tříd je ve všech zemích stejný a vítězství v takové třídě znamená získání kartičky, byť by tam byla naše Amálka sama, nebo v úžasné konkurenci 2 až 3 dalších psů. Před-

psaný počet kartiček pošleme na příslušnou adresu a zakoupíme si papír o tom, že máme doma šampiona. Přátele, známé, i třeba majitele pejsků z útulku potom můžeme ohromovat nejen zářivými potvrzeními, ale množstvím různých cetek, stužek, medailí a pohárů. Mimochodem, my šťastní, co ty poháry již máme doma, už to víme. Jsou nevkusné, plastové, ale velmi, velmi lesklé...

Proč jezdíme na výstavy psů?

„Naše fenka Amálka se přece na výstavě těší, ráda se předvádí a miluje potlesk...“ Jistě, některá plemena psů, například pudlové, jsou ráda středem pozornosti. Ranní vstávání však nedělá dobře lidem ani psům. Neznám psího šampiona, který by vyhledával s nadšením nekonečné česání, koupání a dlouhé cestování. Myslím, že prohnat sousedovu kočku a v něčem „zajímavém“ se vyválet vydá za deset výstav, byť mezinárodních...

„Těším se na atmosféru výstav, na přátele, co chovají stejné plemeno jako já...“

Samozřejmě, výstavy mají svoji atmosféru. Někdy by se doslova dala krájet, jak je hustá. Také je zvláštní, že chov stejného plemene nefunguje jako společný jmenovatel. Naopak. V každém společenství, později chovatelském klubu, se začínou vytvářet skupinky, které se po určité době začínou nenávidět natolik, že se potom snaží raději vytvářet vlastní kluby. Tak se stane, že jediné plemeno má třeba až tři chovatelské kluby, které spolu jen těžko komunikují. Množství závidění, nesnášenlivosti a zloby na jeden čtvereční metr se tak při výstavách psů vymyká všem přírodním zákonům.

„Konečně se dozvím z úst odborníka, jak krásného psa mám, a posudek pomůže při řešení dalších chovatelských otázek, jako je třeba výběr krycího psa...“

Množství psích titulů šampionů a interšampionů uvedených v rodokmenu má prakticky nulovou vypovídací hodnotu. „Ujezdit“ se dá téměř vše. Otázkou je jen množství peněz, které mohu, nebo jsem ochoten investovat do výstavních poplatků a cestovního. Na jednoho jediného psa mohu mít zároveň i nejhorší i nejlepší ocenění v rozmezí několika dnů či dokonce hodin. Posuzování rozhodčího je velmi subjektivní záležitost. Kromě toho rozhodčí se rekrutují z řad dlouholetých chovatelů, kteří se navzájem léta znají. Dojemné je třeba pozorovat v některých balkánských zemích začátek posuzování. Rozhodčí uvidí nastoupit do kruhu se psy své dobré známé, se kterými se samozřejmě musí pozdravit. Dochází k bouřlivému objímání, hlučnému líbání... Standard (předepsané vlast-

nosti psa) bývá formulován velmi volně, a tak zbývá mnoho prostoru pro vkus i mnohdy osobité názory rozhodčího. Co jeden posuzovatel preferuje, druhý dokáže vidět jako vadu.

„Výstava psů je ovšem úžasná společenská událost... poznávám tak cizí města a země...“

Ano, výstava psů je průsečíkem několika různých světů. Někteří majitelé služebních plemen se na výstavu dostaví v oblečení, jako by měla být odpoledne vyhlášena všeobecná mobilizace. Jiní se tváří, jako by si právě odskočili ze cvičáku, kde postačí tepláková souprava vietnamského stříhu. Mezi tím potkáváme lesnické uniformy a nakonec i kostýmky, za které by se nemusela stydět ani lady Thatcherová. To vše v nedůstojném uprášeném prostředí sportovních stadionů či průmyslových výstavišť, která bývají umístěna na nevzhledných perifériích měst, takže o nějaké poznávací turistice většinou nemůže být ani řeč.

„Výstavy psů jsou úžasná hobby. Svět, kam utíkám před protivným šéfem, daněmi a dalšími nepříjemnostmi každodenního života...“

Ano, výstavy psů jsou malý, do sebe uzavřený svět, podobně jako třeba automobilová formule 1. Jde ale o věrný, i když zmenšený obraz celé společnosti. Může-

me zde potkat lidi srdečné, ryzí a charakterní, stejně tak zakomplexované duše s absencí charakteru i morálky. Lidičky držíci se při zdi i velké showmany. A samozřejmě také zástup v životě neúspěšných, toužících po uznání a realizaci. Ti se někdy s velikým potěšením zmocňují funkcí v chovatelských organizacích, kde vám otráví život stejně jako nepříjemný šéf či úředník, před kterým utíkáte do světa hobby. Nevěříte? Malý příklad za

všechny. Proč jsem našeho fiktivního pejška nazval třeba Amálka? Všimněte si v jakémkoliv výstavním katalogu, že jméno většiny přihlášených psů začíná písmenem „A“. Doporučuje se, aby každá chovatelská stanice pojmenovala první štěňata jmény od „A“. Přitom neexistuje zákon, který by toto chovateli přikazoval. Vaše první štěňátka se mohou jmenovat třeba Xaver a Xénie. Pokud se ovšem nenajde ctižádostivý funkcionář - milovník pořádku. Jediný zákon, který zde platí, je nepřímá úměra. Čím menší chovatelský klub (třeba jen 200 duší), tím větší a důležitější se cítí být jeho předseda, či dokonce prezident. A čím menší funkcionář, tím větší pitomosti obyčejně prosazuje... Samozřejmě v tom psím - výstavním světě. V tom opravdovém světě takoví lidé neprosadí obyčejně nic ani ve vlastní domácnosti...

Můžete ve výstavním kruhu potkat rozhodčího, který vás na první výstavě dokáže jako začátečníka naprosto znemožnit, znechutit. Jednou a provždy. Anebo osobnost, opravdového rozhodčího, který se bude chovat zdvořile k vám i vašemu psímu kamarádovi. Výstavu si tak můžete prožít jako malý svátek. Bohužel poplatek za posudek obou typů rozhodčích bude samozřejmě totožný...

Jan Šimeček